

МЕДІАДОСЛІДЖЕННЯ

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2026: 58; 136–153 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2026.58.13918>

УДК [070:81'373.47]:316.77:32]:305.522-057.87

ГОНЗО-ЖУРНАЛІСТИКА В ОЦІНЦІ СТУДЕНТІВ

Роксоляна Білоус

Львівський національний університет імені Івана Франка

вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна

e-mail: roksabilous@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4666-0931>

У статті розкрито генезу гонзо-журналістики, окреслено суспільно-політичні передумови її зародження у США. Наголошено на соціально-громадянській важливості функціонування гонзо-журналістики в інформаційному просторі України. Зазначено, що трансформація вульгарного стилю Гантера Томпсона (творця гонзо) позитивно впливає на вільне розгортання суб'єктивних оціночних думок автора про факти, події, явища.

Опубліковано результати дослідження про особливості вербальної та візуальної комунікації між авторами гонзоматеріалів та реципієнтами і тематично-змістову залежність журналістських творів від суспільно-політичних процесів, професійності та національної свідомості журналістів. З цією метою проведено опитування студентів II, III, IV курсів – майбутніх журналістів – у семи університетах України на платформі Google Forms.

Із 180 респондентів 24 відповіли, що про термін «гонзо-журналістика» не чули. Із 156 респондентів, яким відомий термін гонзо-журналістика, 112 назвали її ознаки. 119 опитаних написали, що гонзо-журналістика виникла у США у 1960-1970-х роках, а творцем її – Гантер Томпсон (104 правильні відповіді). 111 респондентів ствердили, що гонзо-стиль притаманний матеріалам Яніни Соколової, Богдана Кутєпова, Тетяни Трофименко, Євгена Бударяцького, Ірини Лопатіної, Олександра Ковальчука, Майкла Щура (Романа Вінтоніва), Остапа Дроздова. На думку 108 респондентів, гонзо-ознаки є у творах Сергія Жадана, Юрія Іздрика, Юрія Винничука, Юрія Андруховича, Оксани Забужко, Леся Подерев'янського. Різно негативно сприймають обценну лексику 19 респондентів із 180 опитаних.

Опубліковано оцінні судження 18 студенток/студентів четвертого курсу про авторські комунікативні, репрезентативні інтенції та інтенційні потреби реципієнтів, тематично-змістовий характер і особливості сприймання гонзо-журналістських матеріалів Яніни Соколової. Схарактеризовано світоглядно-громадянську позицію, морально-етичний рівень професіоналізму, актуальність і правдивість інформації, гонзо-стиль

авторки, вплив гонзо-матеріалів на психічний, морально-духовний світоглядний стан реципієнтів, їхні знання, національну гідність, патріотизм, розв'язання важливих суспільно-політичних проблем.

Ключові слова: журналістика, гонзо-журналістика, інформаційний простір, студенти, гонзо-матеріали, комунікативні інтенції, опитування, мовно-стилістичні засоби.

Постановка проблеми. У Конституції України (стаття 3-я) наголошено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Однією з глобалізаційних загроз безпеці українців є інформаційний колоніалізм, що породжує протистояння національних менталітетів та ідентичностей. «Найвищим ступенем інформаційного протистояння для досягнення різних політичних цілей є інформаційна війна, яка спрямована на розв'язання суспільно-політичних, ідеологічних, а також національних, територіальних та інших конфліктів між державами, народами, націями, класами і соціальними групами шляхом широкомасштабної реалізації інформаційної зброї»¹.

Ворожі отруйні інформаційні стріли націлені на головні «об'єкти» – національну свідомість і психіку людини. Важливими засобами захищеності психіки і морально-духовної свідомості українських громадян від небезпечних російських ворожих впливів є національні засоби масової комунікації. До найновіших медійних безпекових чинників належить гонзо-журналістика – «унікальне та нетрадиційне явище»² в системі інформаційного простору України, яка своїм гонзо-стилем розвінчує московські маніпулятивні дезінформаційні наративи, захищає національні інтереси, життєво-важливі матеріальні, інтелектуальні, духовні цінності українського народу. Гонзо-журналістика, як новітній соціальний інститут, володіє нетрафаретними засобами комунікації. Сучасні суспільно-політичні події й процеси ставлять перед гонзо-журналістами важливі громадянські завдання. Створення і передача аудиторії актуальної цікавої інформації, яка має сприяти формуванню індивідуальної і громадської думки. Розгортати просвітницьку пропаганду українських національно-духовних цінностей, ментально-світоглядних орієнтирів для людини, громади, суспільства. Щоби в умовах ворожої маніпулятивної пропаганди, екзистенційної війни протистояти глобальній системі космополітичної стандартизації та уніфікації, в інтернеті має бути потужний український націєтворчий, мовно-культурний, змістовно-правдивий гонзо-журналістський простір.

Актуальність дослідження. До найважливіших чинників формування, утвердження і збереження національного «Я» належать освіта, наука, інформація. «Конкурентноспроможною може бути людина, яка опанувала основи наук, володіє новітніми способами сприйняття і передачі інформації, освічена та практично підготовлена, насамперед у професійному, мовному та світоглядному контексті, – наголошує професор Василь Лизанчук. – Саме в такому ключі потрібно надалі розвивати світові трансформаційні процеси в системі освіти, науки та інформаційних технологій»³.

¹ Желіховська, Н., Різун, В. (2015), *Сучасна українська публіцистика: теорія і практика: навч. посіб. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація»*, РИДЖИ, Київ, с. 15.

² Boutammant, M. (2021), *The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson's The Kentucky Derby is Decadent and Depraved*, Leiden University.

³ Лизанчук, В. (2003), *Не лукавити словом*, Львів: Вид.-виробн. підприємство «Місіонер», с. 16.

Усвідомлені духовно-психологічні прагнення, домагання є передумовою і підґрунтям невід'ємної складової парадигми інформаційної безпеки людини, суспільства, держави. Своєрідним суб'єктом, який інформаційно і психологічно впливає на формування національних і загальнолюдських морально-світоглядних настанов, є також гонзо-журналістика. Високі комунікаційні технології сприяють розширенню її функціонування в інформаційному просторі, зокрема, в соціальних мережах, які тепер «перебувають на піку своєї популярності»⁴. Професорка М. Г. Яцимірська слушно наголосила, що «інтернет як засіб масової інформації створив умови для обміну думками в найемоційніший спосіб. Звідки походить зацікавлення гонзо-журналістикою, в якій висловлюються враження від тих чи інших подій словами і епітетами без огляду на їх стилістичну належність»⁵.

За таких умов потрібно належно осмислювати і узагальнювати особливості функціонування гонзо-журналістики, різножанрові матеріали якої спрямовані на емоційну та раціональну сфери реципієнта. Потрапляючи під професійно-емоційний вплив гонзо-журналіста, у психіці читача, глядача, слухача відображається інтенційна спрямованість комунікацій. Залежно від мети автора, сутності його повідомлення, створюється комфорт чи дискомфорт, реципієнт займає позитивну чи негативну морально-психологічну платформу. У нього загострюються інтелектуальні, доброчинні потреби чи навпаки – це для нього «не формат». «Фаховий журналістський матеріал має породжувати інтелектуальні емоції»⁶.

Отже, роль гонзо-журналістики полягає у тому, щоби сприяти позитивній взаємодії тріади «держава – суспільство – особа». Забезпечуючи інтелектуальні потреби людини, створювати духовно-національний ґрунт для сприйняття нової правдивої інформації, розвивати таким чином самосвідомість.

Мета і завдання статті. Мета цієї наукової розвідки – з'ясувати стан обізнаності студентів – майбутніх журналістів – з гонзо-журналістським явищем, вивчити сприймання ними гонзо-журналістських матеріалів, узагальнити студентське розуміння сутності і потреби розвивати гонзо-журналістику та особливості її функціонування в інформаційному просторі. Для цього потрібно виконати такі **завдання**: опитати 180 студентів, проаналізувати, узагальнити студентські дослідницькі письмові роботи (контент-аналіз та інтент-аналіз гонзоматеріалів).

Методологічні основи. Методологічною основою дослідження є загальнонаукові принципи історизму, об'єктивності, правдивості, конкретності, функціональності, системності, пізнавальності, моделювання, інформаційності. Спираючись на них, аналізували суспільно-політичні передумови зародження гонзо-журналістики, особливості її функціонування в інформаційному просторі. Історико-теоретичний системний метод використовували для огляду літератури про гонзо-журналістику. Порівняльно-тематичний метод застосовували для зіставлення традиційної (класичної) журналістики і гонзо-журналістики. З допомогою контент-аналізу та інтент-

⁴ Мудра, І., Кіца, М. (2024), «Роль соціальних мереж у формуванні бренду телеведучого: ефективні інструменти та методи», *Потятиник Б.В., Лозинський А.М. (Ред.), Журналістика і медіа в умовах суспільних трансформацій: монографія*, Львів: ЛНУ імені Івана Франка, С. 106.

⁵ Яцимірська, М. (2022), «Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери», *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*, Вип. 51, с. 217.

⁶ Там само, с. 221.

аналізу вивчали тематику, змістову наповненість гонзоматеріалів та мовно-стилістичні особливості. Метод опитування і глибокого інтерв'ювання дав можливість з'ясувати ставлення студентів – майбутніх журналістів – до гонзо-журналістики. Для розкриття теми скористалися також методами індукції, дедукції, спостереження, узагальнення і опису.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термін «гонзо» вперше використав редактор журналу «The Boston Globe» Білл Кардозо у рецензії на репортаж Гантера Стоктона Томпсона «Дербі в Кентуккі: занепад і розпуста», який опубліковано в журналі «Scanline Monthly» у 1970 році. Правда, першим кроком переходу Томпсона від нового журналізму до «гонзо» були його «Ангели пекла». Стиль письма в «Ангелах пекла» – це розповідь від першої особи. У «Дербі в Кентуккі: занепад і розпуста» автор уже є головним героєм тексту. У 1971 році Гантер написав книжку «Страх і відраза в Лас-Вегасі: дика подорож до серця американської мрії». Меттью Вінстон⁷ і Мохаммед Бутаммат⁸ назвали цю історію програмним твором гонзо-формату. Відтоді «гонзо» визнають унікальним, нетрадиційним стилем і методом журналістів. Б.Боу так схарактеризував стиль гонзо: «Це – енергійний та іконоборчий стиль письма від першої особи, в якому автор також бере на себе перформативну роль у тексті. Крім того, як стиль, гонзо черпає свою силу з поєднання соціальної критики і самосатири»⁹. Професор О.Волковинський написав, що «головними стильовими ознаками гонзо-журналістики визнали культ індивідуальності і унікальності, широке використання гумору, іронії, сарказму, перебільшення і ненормативної лексики»¹⁰. Дослідниця М.Іванців слушно наголосила, що за час свого існування (55 років – Р.Б.) стиль гонзо трансформувався. «Вульгарний стиль Гантера С.Томпсона змінився на різкий, подекуди агресивний і «вільний» спосіб зображення думок автора»¹¹. «Популярність гонзо пов'язана із зростаючим впливом медіа на формування особливого типу споживача, якого можна назвати Homo Aestheticus»¹², зазначила Едита Жирек-Городиська.

Виклад основного матеріалу дослідження. Новітні мультимедійні технології відкрили найширші горизонти для розвитку і функціонування гонзо-журналістики в інформаційному просторі України. Щоби з'ясувати стан обізнаності з гонзо-журналістським явищем, схарактеризувати особливості вербальної та візуальної комунікації між авторами гонзо-матеріалів і реципієнтами, окреслити сутність тематич-

⁷ Lerner, K. (2015), M. "Gonzo Text: Disentangling Meaning in Hunter S. Thompson's Journalism". *American Journalism*, Vol. 32, no. 2, P. 241–243. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2015.1036695> (date of access: 13.01.2025).

⁸ Boutammant, M. (2021), *The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson's The Kentucky Derby is Decadent and Depraved*, Leiden University.

⁹ Bowe, Brian J. (2012), «A Brain Full of Contraband: The Islamic Gonzo Writing of Michael Muhammad Knight», *Literary Journalism Studies*, Vol. 4, No.1, p. 95.

¹⁰ Волковинський, О. (2024), «Гонзо-журналістика в Україні: загальнонаціональні й регіональні виміри», *Регіональні медіа в контексті трансформаційних викликів сучасності* : матеріали Всеукр. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський. С. 5.

¹¹ Іванців, М. (2023), «Творчість Сергія Жадана крізь призму експлікації елементів гонзо-журналістики». *Social Communications: Theory and Practice*, Vol. 15, no. 2, P. 66. URL: <https://doi.org/10.51423/2524-0471-2023-15-2-4> (date of access: 28.04.2025).

¹² Zyrek-Horodyska, E. (2017), "Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczerka. Estetyzacja świata w duchu gonzo", *Konteksty Kultury*, Vol. 14, no. 2. URL: <https://doi.org/10.4467/23531991kk.17.014.7538> (date of access: 13.01.2025).

ної і змістової залежності журналістських творів від суспільно-політичних процесів, ми провели опитування студентів-журналістів у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, Львівському національному університеті імені Івана Франка, Міжнародному економіко-гуманітарному університеті імені академіка Степана Дем'янчука (м. Рівне), Одеському національному морському університеті, Ужгородському національному університеті, Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького і Чернівецькому національному університеті ім. Ю. Федьковича на платформі Google Forms. Респондентами були 180 студентів II, III, IV курсів. Вони відповіли на такі запитання:

1. Чи відомий вам термін гонзо-журналістика? «Так!», «Ні!»
2. Якщо відомий, то назвіть головні ознаки гонзо-журналістики.
3. У якій країні виникла гонзо-журналістика і коли?
4. Хто засновник гонзо-журналістики?
5. Назвіть українських журналістів, які в своїх матеріалах використовують стиль гонзо.
6. У творах яких письменників України є ознаки гонзо?
7. Чи може штучний інтелект замінити гонзо-журналістику?
8. Якщо так, то окресліть особливості матеріалів, створених штучним інтелектом.
9. Якщо ні, то поясніть, чому штучний інтелект не може замінити створення гонзо-журналістського матеріалу.

Із 180 респондентів 24 відповіли, що про термін гонзо-журналістика не чули. Із 156 респондентів, яким відомий термін гонзо-журналістика, 112 назвали її ознаки. 119 респондентів написали, що гонзо-журналістика виникла у США у 1960-1970-х роках, а творцем її – Гантер Томпсон. Гонзо-стиль використовують такі українські журналісти: Яніна Соколова, Богдан Кутєпов, Тетяна Трофименко, Євген Будерацький, Ірина Лопатіна, Олександр Ковальчук, Майкл Щур (Роман Вінтонів), Остап Дроздов. Репортажі, коментарі, блоги цих авторів читали, дивилися, слухали 111 респондентів. 108 респондентів написали, що ознаки гонзо-стилю є у творах Сергія Жадана, Юрія Іздрика, Юрія Винничука, Юрія Андруховича, Оксани Забужко, Леся Подерв'янського. Подаємо найбільш точні відповіді про ознаки гонзо-журналістики:

«У стилі гонзо переважно творять репортажі. У центрі події автор, він не просто розповідає, а є головним героєм, емоційно передає свої переживання». «Автор доносить свої думки впевнено, інколи навіть агресивно, використовуючи гумор, іронію, сарказм тощо». «Журналіст говорить вільно, гостро, чітко, ставить незручні запитання, привертає увагу до деталей, використовує ненормативну лексику». «Формат оповіді безпосередній, емоційний, навіть агресивний». «Відсутні стандарти традиційної журналістики, панує виражена суб'єктивна думка». «Сарказм, гіперболізація, вульгарність, різкий перехід від важливості події до несерйозного жарту». «Експресивна манера висловлювання і ненормативна лексика». «Суб'єктивна оцінка фактів, власні судження про них, опис своїх вражень, переживань. Переважання жаргонізмів, агресивний стиль викладу». «Саркастичний, іронічний виклад інформації, нестандартний підхід, карикатурні образи». «Суб'єктивність, виразна лексика, чорний гумор, гротеск, безцензурність, динамічність оповіді». «Журналіст – головний герой, реципієнт ніби занурюється у його досвід». «Опис емоційного ставлення до події, а не сухе інформування». «Гонзо – різновид журналістики, коли автор пише, розповідає від першої особи, додає свої емоції та враження, не приховує себе у матеріалі».

На запитання, чи може штучний інтелект замінити гонзо-журналіста, п'ять респондентів відповіли «Так», три – «Не знаю». 172 респонденти пояснювали, чому штучний інтелект не може написати автентичний гонзо-журналістський твір. Частина обґрунтованості така: «Гонзо вимагає занурення в реальність, участі у події, емоційного переживання. Штучний інтелект не має тіла, свідомості, страху, радості чи болю. Він може допомогти відшліфувати текст, але не прожити подію і тим паче стати оповідачем». «ШІ не володіє гумором, сатирою. Може назвати стиль на прикладі вже готового твору». «Гонзо-журналістика – це живий досвід автора, його суб'єктивна думка, емоції. Штучний інтелект не здатний відобразити так, як компетентний журналіст». «Читач очікує реального автора з біографією, репутацією, а в штучного інтелекту немає суб'єктивності». «ШІ не жива людина і не може правильно показувати свої емоції, агресивний стиль, іронію, сарказм». «Гонзо – це досвід, а не текст. У ньому важлива людська думка». «ШІ – це машина, яка не має свого «Я», національної свідомості, почуттів». «Гонзо ґрунтується на особистих емоціях, переживаннях, суб'єктивному досвіді автора. Це – стиль, де журналіст є учасником події, описує все зсередини, перепускаючи через власне сприйняття». «ШІ не може створити гонзо-журналістський матеріал. Бо, по-перше, немає почуттів, що є важливим для гонзо, а, по-друге, спирається лише на вже наявні матеріали в інтернеті, тому не може створити власний текст». «ШІ завжди пише на основі чогось і не може створювати власне». «Як би не розвивався штучний інтелект, йому не вдасться передати людський стиль, він не вміє жартувати. Навіть ненормативна лексика потребує особливого відчуття». «Штучний інтелект, звісно, може підлаштуватися під гонзо-журналістику, але ніколи не передасть живої, достовірної інформації, бо штучний інтелект не має суб'єктивної думки – це не закладено в його алгоритми».

З огляду на те, що комунікація є вищою формою психологічного зв'язку між людьми, який у галузі журналістики складається з трьох компонентів (комунікатор, реципієнт, повідомлення), вивчаємо пізнавальні та спонукальні інтенції в гонзо-журналістських матеріалах. Студенти IV курсу після ознайомлення з гонзо-журналістськими матеріалами роздумували над такими запитаннями:

1. Напишіть, будь ласка, що вам запам'яталося найбільше з прочитаного, побаченого, почутого.
 - a. Чому саме це запам'яталося?
 - b. Що саме привернуло вашу увагу?
 - c. Якщо щось завадило сприйняттю інформації, то що саме?
2. Які емоції у вас виникли впродовж читання, перегляду, прослуховування матеріалу?
 - a. Опишіть свій загальний емоційний стан.
 - b. Якщо були позитивні емоції, то з чим вони пов'язані?
 - c. Якщо виникали негативні емоції, то що вплинуло на їхню появу?
 - d. Чи виникали у вас бажання припинити читання, перегляд, прослуховування матеріалу і чому?
3. Які образи у вас виникали під час читання, перегляду, прослуховування матеріалу? Схарактеризуйте ці образи.
 - a. Що сприяло виникненню таких образів?
 - b. Які виражальні засоби вплинули на створення цих образів?
4. До яких роздумів спонукало вас прочитане, побачене, почуте?

- a. Позитивних – назвіть.
 - b. Негативних – назвіть.
 - c. Сум'яття – опишіть.
 - d. Яка, на вашу думку, причина?
5. Якою була ваша пізнавальна реакція під час читання, перегляду, прослуховування матеріалу?
- a. Схарактеризуйте
6. Чи справдилися ваші інтелектуальні сподівання під час читання, перегляду, прослуховування матеріалу?
- a. Якщо так, то які?
 - b. Якщо ні, то які?
7. Яким формам, способом, методом оповіді про факти, події, явища надаєте перевагу: традиційної чи гонзо-журналістики?
- a. Обґрунтуйте причину.

Застосовуючи контент-аналіз та інтент-аналіз, студенти характеризували творчі доробки гонзо-журналістів, їхню світоглядно-громадянську позицію, морально-етичний рівень професіоналізму, компетентність, актуальність, правдивість інформації (повідомлення), мовно-виражальні засоби та вплив гонзо-матеріалів на психічний стан реципієнтів, їхні знання, національну гідність, патріотизм, розв'язання важливих внутрішніх суспільно-політичних проблем і геополітичних питань.

Найбільш змістовні характеристики гонзо-матеріалів Яніни Соколової, зокрема відео «Дон-Дональд просить вибачень. Анора, Оскар і загадкова душа русскіх» від 5 березня 2025 року подаємо за порядком опублікованих запитань.

Катерина Гавуляк:

1. Посадження іронії, обурення та щира зацікавленість темою. Закарбувалися моменти, коли Яніна Соколова розбирала на цитати фрази Трампа – його претензії до зовнішнього вигляду Зеленського. Тон розмови, що нагадував не дипломатичний діалог, а спробу особистісного домінування. Емоційна, дещо сатирична подача зробила тему близькою і зрозумілою навіть тим, хто далекий від політики.

2. Образ Трампа складався через фокус його емоційних висловів та легковажне ставлення до серйозних питань. Яніна Соколова у моїй уяві постала як сучасна Вероніка Герін – смілива, гостра, що не замовчує навіть незручних речей.

4. Матеріал змусив замислитися, по-перше, наскільки крихкою може бути міжнародна репутація держави, якщо її представник потрапляє у незручну ситуацію через зовнішній тиск. І, по-друге, про місце журналістики в суспільстві. Чи вона повинна лише інформувати про факти, події, явища, чи насамперед виконувати моральну функцію, висміювати абсурд, критикувати негідні справи у системі? Програми Соколової показують, що навіть через гумор можна змусити людей замислитися над серйозними проблемами.

5. Перегляд спонукав мене пошукати оригінал стенограми розмови Трампа і Зеленського, дізнатися більше про процес імпічменту Трампа.

6. Сподівалася на дещо глибший аналіз геополітичних наслідків скандалу, а не лише на його емоційну інтерпретацію.

7. Щодо стилю викладу, то я схилилася до традиційної журналістики. Гонзо-стиль, який використовує Яніна Соколова, справді дає змогу ближче підвести глядача до теми, але водночас зменшує ступінь об'єктивності. Втім, не заперечую,

формат, обраний Соколовою, працює. Вона не дає глядачеві залишитись байдужим. І саме тому її матеріали викликають потужний емоційний відгук, навіть якщо він не завжди ідеально збалансований з точки зору класичних журналістських стандартів.

Юлія Малаха:

1. І традиційна – і гонзо-журналістика мають право на одночасне існування. Тоді кожен зможе обрати формат, який йому більше подобається.

Дар'я Маркова:

1. Найбільше у пам'яті засіли кадри і відео з використанням штучного інтелекту на записі розмови президента України Володимира Зеленського і лідера США Дональда Трампа в Овальному кабінеті. Окрім цього, інформація про вручення фільму «Анора» нагороди Оскара, адже я раніше не чула про те, що він має контекст, пов'язаний з країною-агресором. Яніна використовувала жести, вираз обличчя, нецензурну лексику і саме цим нібито передавала те, що десь всередині відчуваю я. Тому уважніше переглядала відео, бо саме гонзо-стиль повпливав на моє сприйняття інформації.

2. У голові засіло слово Дональда Трампа – «геній», адже у ролика була нарізка епізодів, де він його промовляє. Однак сприйняття цієї фрази досить негативне, адже дедалі більше він здається мені не генієм, а абсолютним маразматиком. Думка про зв'язки Трампа і Путіна викликала обурливі негативні емоції, оскільки я надто сильно ненавиджу росіян.

3. Здебільшого образи лицемірних політиків Володимира Путіна, Дональда Трампа, Олександра Лукашенка... Пам'ятаю частину ролика про диван, віце-президента США Джей Д. Венса, який раніше говорив, що терпіти не може Трампа. Саме це наštовхнуло мене на думку, що «перевзуються» не лише американські діячі, а й окремі українські політики, з проросійської позиції переходять на українську. Але яка у них справжня мета?

4. Я подумала, що Штати, як несмачна цукерка у блискучій обгортці, заманює до себе, але ж після першого куштунку різко відштовхує, бо США має чимало своїх проблем і треба їх розв'язувати, щоб надати допомогу іншим державам.

6. Мене нудить від будь-якого російського контенту. Тому вважаю, що не потрібно його допускати до української аудиторії навіть для того, щоб насміятися. Адже це автоматично піднімає московитів у тренди й точно не несе нам користі.

7. На мою думку, гонзо-журналістика може бути певним елементом традиційної журналістики. Безперечно, кожний визначає, що йому більше імпонує.

Катерина Мовчан:

1. Прямота та безкомпромісність Яніни Соколової. Її манера подавати матеріал – це справжній емоційний виклик. Голосно, жорстко, з використанням нецензурної лексики без фільтрів. Особливо вразили фрази на кшталт «російська культура – фейк», а також саркастичні вставки, що межують з абсурдом. Подібна манера подачі інформації поєднує в собі як фактологічний матеріал, так і авторське бачення, емоції та суб'єктивну реакцію, що створює унікальний журналістський продукт.

2. Нецензурна лексика викликає внутрішнє напруження. В окремих моментах вона здавалася надмірною і могла би бути замінена іншими, образними виразами з української неповторної лайки.

3. Найяскравіший образ самої Яніни – рішучої, емоційної, прямолінійної людини, яка не боїться говорити про складні і болючі проблеми. Вона провокує на роздуми щодо балансу між особистою позицією журналіста і професійною дистанцією.

Також постає образ глядача, активного учасника, який змушений емоційно реагувати, а не просто сприймати інформацію.

4. Гонзо-журналістика показує, що медіа можуть бути емоційно залученими і персоналізованими, особливо в часи таких випробувань, як нинішня екзистенційна війна проти України. Водночас виникають думки, чи не стирається межа між журналістикою і суб'єктивною публіцистикою?

5. Гонзо-матеріали Яніни Соколової відкрили нові грані бачення інформаційного простору. Дізналася про невідомі мені раніше факти. Зрозуміла, що журналістика може перетворюватися на художню форму висловлювання, що впливає на глядача не тільки інтелектуально, а й емоційно.

6. Очікування щодо нестандартності подачі та виразності матеріалу повністю справдилися. Несподіванкою стала відсутність журналістської нейтральності. Вона поступилася авторському стилю та позиції. Замислююся над природою сучасної журналістики.

7. На мою думку, найбільш ефективним є поєднання. Традиційна журналістика забезпечує фактологічну чіткість, гонзо-журналістика додає неповторної емоційності та психічної залученості до комунікаційного процесу.

Соломія Наумко:

1. Сатиричне зображення Путіна у військовій формі, який завітав до російської частини. Цим фрагментом Соколова дала можливість зрозуміти абсурдні ситуації, коли диктатор буквально «грає» роль солдата, залишаючи за кадром реальні події.

2. Позитивні емоції виринали тоді, коли ведуча була щирою і не боялася виглядати вразливою або смішною. Саме це у гонзо-журналістиці створює відчуття довіри і близькості. Ніби я слухала історію емоційного друга, а не журналіста. Негативні емоції з'являлися в моменти, коли емоційність брала верх над змістом.

3. Після перегляду відео заповнили роздуми та образи віртуальних російських маніпуляторів, які зливають потоки фейкових повідомлень і впливають на свідомість українців. Ці образи виникли завдяки використанню сатиричних порівнянь, контрастів між вигаданим і реальним.

4. Мене, дівчину, яка щодня бачить у соціальних мережах різні меми на політичну тематику, зацікавив журналістський гонзо-стиль, оскільки тут можна відпочити від сухих новин.

5. Сатирична історія щодо фільму «Анора» була для мене відкриттям. Лайливі слова у гонзо-журналістиці можуть бути ефективним інструментом для підсилення емоційного бунтівного настрою або вираження внутрішнього стану автора. Ймовірно, лайка може підвищувати довіру до ведучої, адже такі слова знімають маски. Однак лайливі слова повинні доповнювати зміст, а не відволікати від основної ідеї матеріалу.

7. Впродовж наступних років гонзо-журналістика буде активно розвиватися. Якщо ж гонзо залишатиметься без правил, то ймовірно вона перетвориться на блоги або пости в соцмережах. Якщо ж будуть окреслені базові стандарти, то гонзо буде рівноцінно співіснувати з традиційною журналістикою. Та все ж хочеться, щоб гонзо-журналістика залишалася здебільшого у культурних феноменах, різних соціальних явищах або подорожніх історіях.

Єлизавета Парасунько:

1. Емоційна манера подачі інформації, сміливість ведучої Соколової у висловлюваннях, жорстка критика політиків, використання ненормативної лексики.

4. Журналістика може бути настільки емоційною та впливовою. Чи не втрачається об'єктивність через суб'єктивну оповідь про факти, події і явища. Стиль гонзо-журналістики змушує задуматися про межу між журналістикою і блогерством.

7. Віддаю перевагу поєднанню традиційної журналістики (глибина аналізу фактів, подій, явищ, нейтральність) і гонзо-журналістики (зацікавленість, актуальність погляду та емоції).

Віталій Пробитюк:

7. В інформаційному просторі України надалі активно функціонуватимуть традиційна і гонзо-журналістика, які володіють своїми мовно-стилістичними виражальними засобами.

Анастасія Решетник:

7. Гонзо-журналістика часто балансує між фактом і художнім перебільшенням. Вона буде розвиватися, бо гонзо пробуджує, викликає рефлексії. Але гонзо-журналістика не повинна замінити традиційну журналістику. Має бути між ними баланс.

Ольга Рура:

1. Програма «Вечір з Яніною Соколовою» демонструє ключові риси гонзо-журналістики. Відкрита емоційність, авторська інтонація, агресивність подачі інформації. Використання нецензурної лексики, яка іноді виконує роль риторичного інструменту. Це тоді не випадкова емоція, а метод впливу. У цьому аспекті Соколова нагадує стендап коміка або політичного трибуна. Вона не лише інформує, а й обурює, мобілізує, викликає емоційне співпереживання.

2. Я не отримую задоволення від нав'язування чужої емоції. Мені важливо самостійно осмислювати новини, зважувати плюси і мінуси, а не сприймати їх у супроводі вже готової реакції. Тому із стилем гонзо-журналістики мені дещо важко «подружити».

3. Гонзо-журналістика, зазвичай формує яскраві образи: героїв і зрадників, українських патріотів і російських колонізаторів-вбивць. Зрозуміло, що це ефективний інструмент популяризації. Аудиторія отримує чітке розуміння, кого треба підтримувати, шанувати, а кого зневажати і знищувати. Але така дихотомія майже не залишає місця для свого аналізу складних рішень і розуміння контексту.

5. Мій пізнавальний інтерес був частково задоволений. Дізналася про нові факти, але не відчувала, що ці знання допомогли мені краще зрозуміти ситуацію. Вони були важливою частиною емоційного потоку, а не всебічного аналітичного процесу.

7. Гонзо-журналістика у стилі Яніни Соколової – це виклик стандартам. Вона яскрава, харизматична, політично активна, але не для всіх. Як унікальне явище, гонзо-журналістика має право на функціонування. Вона є важливою складовою сучасної медіакультури, особливо в умовах російсько-української війни. Адже емоційна мобілізація суспільства має практичне громадянське значення, проте її сила – одночасно і її слабкість. Сильна авторська позиція часто перетворюється на монолог. У контексті програми Яніни Соколової це проявляється найбільш яскраво. Вона не просто журналістка, Яніна – цілеспрямована активістка, рупор боротьби українців за свободу, голос національного спротиву одвічним московським ворогам.

Богдан Сапелкін:

1. Манера оповіді Яніни Соколової, її активна участь у подіях. Особливу увагу привернули емоційні вислови, іронія та використання слів із вираженими оціночними забарвленнями.

7. Традиційна журналістика – це виклад фактів у нейтральному стилі з посиленнями на джерела. Логічна структура викладу – відсутність яскраво виражених емоцій, що створює можливість читачеві, глядачеві, слухачеві самостійно формувати свою позицію. Гонзо-журналістська комунікація Яніни Соколової має свою особливу силу впливу на реципієнтів. Проте акцент на особистості автора іноді знижує сприймання викладеного матеріалу.

Анна Сікорська:

1. Запам'ятався момент: Путін у військовій формі жонглює, що Україна – це просто «проект Заходу», а росіяни – «вічні визволителі». Завдяки гротескній візуалізації фігури диктатора та перекрученій логіці Яніна Соколова висміює російську маніпулятивну пропаганду, викриває її зловорожість. Це справжній сміх крізь слози, бо за сатирою реальна війна і знищення українців.

3. Образ Яніни Соколової – емоційної, зухвалої, яка не боїться бути різкою. Карикатурна пропаганда, яка сама себе знищує абсурдом. Маніпуляція в політиці: Трамп насолоджується тим, що Путін назвав його «генієм». Це символ того, наскільки впливовим може бути вдало підібране слово навіть з боку узурпатора. Яніна показує це сатирично, проте в аналітичному ключі.

4. Програма побудована так, аби створити відчуття «свого кола». Соколова ніби каже: «Я з вами, я теж злюся, сміюся і плачу». І це спрацьовує, хоча емоції іноді заважають зосередитися на фактах.

5. Не очікувала такої великої кількості гумору та ненормативної лексики, хай навіть «закряканої». Моє уявлення про журналістику як стриману форму існування змінилося. У гонзо-матеріалах багато дозволено, і це може бути ефективним способом впливу.

7. Гонзо-журналістика – це суб'єктивність, емоції, автор у центрі оповіді. Традиційна журналістика – це факт, баланс, стриманість. Яніна Соколова використовує себе як інструмент. Її гнів, іронія, сатира, звичайні додатки – це зміст. Реципієнт стає не лише свідком події, а й учасником реакції журналіста на неї. Такий інформаційний потік спрацьовує, але вимагає іншого психічного типу сприймання.

Дмитро Степанюк:

4. Моя позиція нейтрально-емоційна. Матеріал поданий кумедно, але ситуація, навколо якої обертаються елементи цієї кумедності, є не такими смішними. Я хвилююся, що хаос у США може призвести до чогось поганого для нас. Тому думаю про майбутнє України.

5. Не пізнав чогось нового в інформаційному плані, але відкрив для себе новий журналістський стиль.

7. Обидві соціальні інституції – традиційну журналістику і гонзо-журналістику треба розвивати і вдосконалювати.

Поліна Хміль:

1. Застосування штучного інтелекту максимально додає емоційності та абсурдності ситуації, створеній Трампом. Карти, які розлітаються, і Зеленський у «костюмі», справді добре зобразили ту дурню, яку президент США висував президентові України.

2. Вільний виклад інформації провокував сміх, а деколи моє «підтакування» словам Яніни Соколової.

3. Безглуздість поклоніння росіян Путіну – слово «обісраний» додає експресії та довершеності нелюдському образу московського диктатора.

4. Такий формат суб'єктивно показує факти. Було цікаво, але навряд чи я зі своєї ініціативи дивилася б такі програми.

5. Трішки зрозуміла, що таке гонзо-журналістика, відкрила для себе різні прийоми для практичного застосування під час творення журналістських матеріалів.

6. Не очікувала довідатись про «взаємну любов» Трампа і Путіна. Уявлення про жінку-журналістку Соколову зіпсував спогад про дядька з моєї вулиці, який не вмів спілкуватися без російських матів.

7. Мені найбільше імponує якісна журналістика. Не сприймаю нецензурщину. Кожний матеріал має бути наповнений позитивним сенсом без матюків.

Ірина Цапун:

1. Безкомпромісна манера висвітлення політичних подій, використання сатиричних прийомів для критики дій чиновників та політиків.

2. Позитивні емоції спалахували від відчуття підтримки прагненням Яніни Соколової до справедливості. Роздратування виникало через надмірну експресивність.

3. Яніна Соколова постає як енергійна, цілеспрямована, саркастична журналістка, яка не боїться висловлювати свою думку про факт, подію, явище.

4. Задумалась: «Чи використання ненормативної лексики не зменшує довіру до журналістського матеріалу?»

6. Отримала глибше розуміння сутності політичних процесів в Україні та зарубіжжі.

7. Ідеальний варіант – використання гонзо-стилю традиційною журналістикою. Важливо, щоб інформація була правдивою, збалансованою. Емоційна подача може допомогти привернути увагу аудиторії. Ненормативну лексику можна використовувати тільки у виняткових творчих ситуаціях, щоб не зменшувати потенційну аудиторію.

Ірина Шевченко:

2. Позитивні емоції, почуття комфорту. Був такий саркастичний стан, який я люблю. Ці емоції виникли завдяки манері оповіді.

5. Вперше побачила гонзо-журналістський матеріал. Мені було цікаво отримувати інформацію у такому стилі.

7. Думаю, 50 на 50. І гонзо-журналістика, і традиційна журналістика повинні професійно функціонувати.

Олександра Шевчук:

1. Пряма мова Соколової з елементами сарказму та лайки, щоби показати абсурдність дій московського режиму. Вдало назвала Росію країною шарікових. Яніна не просто інформує, а змушує реципієнта співпереживати, роздумувати. Стиль її мовлення запам'ятовується.

2. Поєднання вербальних та візуальних засобів впливу формує сильне емоційне сприйняття і образну насиченість.

4. Не можна мовчати про злочини московського режиму та його озвірілої воєщини, навіть якщо це звучить різко та грубо. Такі люди, як Соколова – це сучасні борці за правду.

5. Подача інформації змусила мене не лише слухати, дивитися, а й аналізувати, замислюватися над джерелами, оцінювати позицію автора. У цьому і полягає пізнавальна цінність гонзо-матеріалів Яніни. Водночас, варто враховувати, що не вся аудиторія спроможна «відфільтрувати» емоційний компонент і критично осмислити побачене.

7. Гонзо-журналістика дозволяє ефективно впливати на емоційний стан реципієнта, швидко залучати увагу, змушувати рефлексувати. Вона актуальна у кризових ситуаціях, коли важливо пробудити реакцію, а не лише інформувати. Традиційна журналістика подає матеріали більш збалансовано, наповнена фактологізмом, стримана. Вона підходить для системної аналітики, емоційна нейтральність є перевагою. Вважаю, що найкращим варіантом є поєднання обох стилів – збереження фактологічної бази, витриманої аналітики з традиційної школи та додавання емоційної глибини і особистого підходу властивого гонзо-журналістиці

Денис Шляпін:

1. Яніна Соколова доволі влучно підбирає слова. Навіть якщо це нецензурна лексика, але найточніше пояснює, що відбувається і називає речі своїми іменами без прикриття гуманністю.

3. Поставали образи фанів Радянського Союзу серед нинішнього оточення американського президента, які підтримують диктатора Путіна. Свідчення: картина з футболкою, де є серп і молот, а також шапка-ушанка з червоною зіркою на ній. Сумно, бо всім вже мало би бути очевидно, що СРСР більше негативний, ніж позитивний, і нема що наслідувати. Смішно спостерігати за дурістю високопоставлених людей, які засліплені брудними зв'язками банкнот.

4. Всупереч тиску з боку Росії та досить часто незрозумілій позиції США – українські захисники і захисниці безстрашно воюють за незалежність і свободу.

5. Буду переглядати матеріали Яніни Соколової не стільки як джерело новин, а як привід для отримання інформації під призмою висміювання, сатири і іронії.

7. Приклад Яніни Соколової закріпив мою увагу до гонзо-стилю, хоч не відходжу від традиційної журналістики. Гонзо-журналістика відповідає духові часу і має розвиватися.

Валерія Якобнюк:

1. Нестандартна подача матеріалу, який не лише інформує, а й емоційно занурує глядача в реальність подій, змушує не залишатись осторонь.

5. Захоплювали цікаві влучні метафори, емоційна насиченість, гостра критика.

7. Мій вибір балансує між традиційною і гонзо-журналістикою. Важливо, щоб вони функціонували і захищали українські національні інтереси.

Діана Яксманицька:

1. Сатиричне висміювання фрази Трампа до Зеленського «У тебе немає карт на руках» Ця замальовка показує всю абсурдність того, що сказав Трамп, адже про які карти може йти мова, коли на кону життя українців. Комічний уривок, де Трамп називає себе генієм, бо так його схарактеризував Путін. Слушно Яніна висміяла цьогорічну кінопремію «Оскар-2025», де найкращим фільмом визнали стрічку «Анора». У цьому фільмі знімалися російські актори, які не засудили московське вторгнення в Україну. Соколова сатирично розкритикувала не лише сам фільм, а й зірок, зокрема Адама Сендлера і Ганну Деріл. Деріл вийшла на сцену, промовила лише «Слава Україні!» та лицемірно оголосила переможця в номінації «Найкращий монтаж» – фільм «Анора».

2. Обурення через несправедливу позицію США щодо припинення війни проти України, а також те, що культурний світ підтримує державу-терориста, знімають фільми про «російську душу» і висуюють таку нісенітницю на найвищу кінопремію – «Оскар».

4. Наша країна може розраховувати тільки на себе, власні сили, згуртованість і виробництво власної зброї. Звісно, спиратись треба на країни Європи і США, хоч і до позиції Штатів дуже багато запитань.

7. Традиційна журналістика займає вагоме місце в інформаційному просторі і я з нею «дружу». Але природа гонзо-журналістики дає можливість журналістові вільно висловлювати суб'єктивну думку, не обмежуючись етичними стандартами, використовувати різні виражальні засоби та особливий стиль мовлення, як от сатира, комізм, нецензурна лексика, що є передумовою сприймання інформації не тільки раціонально, а й емоційно.

Оприлюднені тут відповіді студентів – майбутніх журналістів – свідчать про широкий інтелектуальний спектр цікавих, важливих, обізнаних, тямущих дискусійних думок про гонзо-журналістику, професіоналізм журналістів, особливості функціонування паралельно з традиційною (класичною) журналістикою гонзо-журналістики у сучасних, досить складних геополітичних умовах.

Студентські роздуми безпосередньо стосуються морально-етичних, громадянських, націєцентричних принципів і стандартів журналістської творчості, доцільності/недоцільності використання нецензурних висловлювань. Негативне сприйняття обсценної лексики 19 студентами із 180 опитаних збігається з позицією Галини Паламарчук, яка, дізнавшись, що поетична збірка Юрія Іздрика «Колекція» оцінена найвищою премією, купила її. «Згідно з анотацією – це спроба представити феномен Іздрика власне як мережевий феномен. До збірки увійшли вірші, які після оприлюднення їх Фейсбуком отримали більше ніж 600 вподобайок. Тобто колекція певною мірою (а радше повною) сформована вподобаннями Фейсбук-спільноти в її «Іздриковій бульбашці»¹³, – наголосила Галина Паламарчук після того, як прочитала «Колекцію». «Грудкувате, хіпувато-хамовате письмо, – зазначила. – Я теж інколи пишу так, щоб не залипнути в мелясі. Кожен пише, як йому лягає на душу. І на здоров'я. Я нікого не обізвув ні графоманом, ні занудою. Але ніколи не піду ні вчителі, ні в лавреати. Для мене це невід'ємно відповідально. Тож хотілося почути, чим керувався комітет із Шевченківських премій, вибираючи серед номінованих книжку, котра найбільше відповідає вимогам до неї»¹⁴.

Галина Паламарчук у своїй публікації процитувала вісім Іздрикових висловів, жоден з яких не обійшовся без матюка, що є «вершинним духовним надбанням України». Емоційно різко підсумувала: «Іздрикова бульбашка», звісно, краще знає свого кумира. Я не сумніваюся, що письменник він достойний, дай йому Боже здоров'я, але так змішувати грішне з праведним, «Іздрикову бульбашку» – з народом на, без перебільшення межі виживання «усміхне *бло» – із закривавленим бронежилетом – це вже... просто слів немає. Куди йдемо?»¹⁵.

Олександр Морозюк з боєм у серці написав, що «ледь не в кожній книжці популярних письменників, ледь не в кожному фільмі чи спектаклі матюк на матюкові. Без нього книжки не пишуться, кіно не знімається. Матюк завжди вчиняє замах на

¹³ Паламарчук, Г. (2025), «...все це просто заї*сь...», *Слово Просвіти*, 20-26 березня.

¹⁴ Там само.

¹⁵ Там само.

найдорожчу для нас людину – матір¹⁶. О. Морозюк слушно наголошує, що матюкливі письменники і поети стали в Україні елітою, гордо носять високі звання, слугують прикладом для молоді, вказують, яким шляхом потрібно йти, щоби добитися слави. Дуже прикро, що твори з матюками ввійшли до шкільної освітньої програми.

Український народ ніколи раніше не матюкався. «Ми запозичили ці кляті вирази у ворожої тепер нам країни», – наголосив О. Морозюк. – За свідченням письменника Антоненка-Давидовича, в армії УНР він ніколи не чув матюків. «І це не тому, що вона складалася з самих святих, а тому, що матюки були невластиві, ба навіть чужі українській народній вдачі. Письменник згадував, як його баба з жахом на обличчі розповідала про якогось волоцюгу Федька: «То такий розбишака, що навіть по-московськи вміє лаятися!»¹⁷.

Вершиною цинізму є публічне вживання матюків при дітях та ще з образою матері. Ніхто навіть не здогадується, що вживання нецензурних виразів є правопорушенням. Відповідно до статті 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення, нецензурна лайка є однією з грубих форм неповаги до громадської моралі. Юридична практика визначає, що лайка завдає моральної шкоди духовному стану суспільства. Опублікований художній твір з нецензурними виразами потрібно вважати таким, що викладений у публічному просторі та є правопорушенням. Всіх видавців, редакторів, авторів потрібно притягати до відповідальності за це порушення¹⁸.

Безперечно, Галина Паламарчук та Олександр Морозюк не виступають проти нового соціально-культурного, політико-ідеологічного, інформаційно-просвітницького явища – гонзо. До речі, у публікації Галини Паламарчук досить чітко виражений гонзо-стиль.

Висновки. Вивчення особливостей творення і сприймання гонзо-журналістських матеріалів є важливим методологічним засобом, який відчиняє наукові двері у мережу інформаційних комунікацій. Виконуючи бінарну функцію, гонзо-журналістика в Україні покликана не тільки повідомляти про соціально важливі факти, події, явища, а й розкривати та пояснювати їхню сутність з позиції національної безпеки.

Інформація як духовно-національна вартість концентрує у собі стратегічні ресурси, бо здатна впливати на психіку людини, стимулювати її мислення, мотивувати вчинки, діяльність. Схарактеризовані та зіставлені студентами виняткові специфічні мовно-стилістичні виражальні засоби гонзо-журналістики з усталеними звичними способами відображення реальності традиційною (класичною) журналістикою підтверджують унікальність гонзо-журналістики.

Критичні зауваження, оригінальні пропозиції створюють компетентні передумови для подальшої трансформації гонзо-стилю, поглиблення соціально-національної місії гонзо-журналістики як соціального інституту в сучасних умовах російської війни проти України.

На передньому плані беззастережно має бути стратегічний ресурс творення української національної ідентичності – гонзо-журналістська інформація, наповнена новизною, яка «повинна вчити громадян розрізняти і думати, – наголошувала

¹⁶ Морозюк, О. (2024), “Про матюччя як кацапську “культурну відрижку”, *Українська літературна газета*, Ч. 11, лист.

¹⁷ Там само.

¹⁸ Там само.

головний редактор газети «День» Лариса Івшина. – Щоб стати модерним українцем потрібні зусилля»¹⁹. Саме цілеспрямованими комунікаційними зусиллями, розвінчуючи «руський мір», гонзо-журналістика покликана активно функціонувати у системі повернення зросійщеним українцям історичної, мовної, культурної, духовної пам'яті, усвідомлення національної ідентичності, «...своїм життям до себе дорівнятись!» (Леся Українка).

Референтні, модальні та репрезентативні авторські інтенції мають бути насажені інформаційною, доброчинною, просвітницькою енергією, яка б сприяла формуванню у читачів, глядачів, слухачів українського патріотизму, національної свідомості у взаємозв'язку із загальнолюдськими морально-духовними цінностями.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Bowe, Brian J. (2012), “A Brain Full of Contraband: The Islamic Gonzo Writing of Michael Muhammad Knight”, *Literary Journalism Studies*, Vol. 4, No. 1, p. 91–102.
2. Boutammant, M. (2021), *The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson's The Kentucky Derby is Decadent and Depraved*, Leiden University.
3. Волковинський, О. (2024), «Гонзо-журналістика в Україні: загальнонаціональні й регіональні виміри», *Регіональні медіа в контексті трансформаційних викликів сучасності: матеріали Всеукр. наук. конф., м. Кам'янець-Подільський*, с. 5–8.
4. Желіховська, Н., Різун, В. (2015), *Сучасна українська публіцистика: теорія і практика*: навч. посіб. для студ. галузі 0303 «журналістика та інформація, РИДЖИ, Київ, 128 с.
5. Іванців, М. (2023), “Творчість Сергія Жадана крізь призму експлікації елементів гонзо-журналістики”, *Social Communications: Theory and Practice*, Vol. 15, no. 2, P. 65–79. URL: <https://doi.org/10.51423/2524-0471-2023-15-2-4> (date of access: 28.04.2025).
6. Івшина, Л. (2008), «Про батьківщину «жирів»: складне «одужання» української журналістики», *День*, черв.
7. Лизанчук, В. (2003), *Не лукавити словом*, Львів: Вид.-виробн. підприємство «Місіонер», 560 с.
8. Lerner, K. (2015), “Gonzo Text: Disentangling Meaning in Hunter S. Thompson's Journalism”, *American Journalism*, Vol. 32, no. 2, P. 241–243. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2015.1036695> (date of access: 13.01.2025).
9. Морозюк, О. (2024), “Про матюк як кацапську «культурну відрижку»”, *Українська літературна газета*, Ч. 11, лист.
10. Мудра, І., Кіца, М. (2024), Роль соціальних мереж у формуванні бренду телеведучого: ефективні інструменти та методи, *Потятиник Б. В., Лозинський А. М. (Ред.), Журналістика і медіа в умовах суспільних трансформацій: монографія*, Львів: ЛНУ імені Івана Франка, с. 106-145.
11. Паламарчук, Г. (2025), «...все це просто заї*сь...», *Слово Просвіти*, 20-26 березня.

¹⁹ Івшина, Л. (2008), “Про батьківщину «жирів»: складне «одужання» української журналістики”, *День*, черв.

12. Яцимівська, М. (2022), «Сучасний медіатекст: політичні наративи, смисли і сенси, емоційні маркери», *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*, Вип. 51, с. 216–224.
13. Zyrek-Horodyska, E. (2017), “Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczerka. Estetyzacja świata w duchu gonzo”, *Konteksty Kultury*, Vol. 14, no. 2. URL: <https://doi.org/10.4467/23531991kk.17.014.7538> (date of access: 13.01.2025).

REFERENCES

1. Bowe, Brian J. (2012), «A Brain Full of Contraband: The Islamic Gonzo Writing of Michael Muhammad Knight», *Literary Journalism Studies*, Vol. 4, No.1, p. 91–102.
2. Boutammant, M. (2021), *The Idiosyncratic Perspective of Gonzo Journalism: Thompson's The Kentucky Derby is Decadent and Depraved*, Leiden University.
3. Volkovynskyi, O. (2024), «Gonzo Journalism in Ukraine: National and Regional Dimensions», *Rehionalni media v konteksti transformatsiynykh vyklykiv suchasnosti* : materialy Vseukr. nauk. konf., m. Kamianets-Podilskyi, pp. 5–8.
4. Zhelikhovska, N., Rizun, V. (2015), «Modern Ukrainian Journalism: Theory and Practice»: navch. posib. dlia stud. haluzi «zhurnalistyka ta informatsiia», RYDZHy, Kyiv, 128 p.
5. Ivantsiv, M. (2023), «The work of Serhiy Zhadan through the prism of explication of elements of gonzo journalism». *Social Communications: Theory and Practice*, Vol. 15, no. 2, pp. 65–79. URL: <https://doi.org/10.51423/2524-0471-2023-15-2-4> (date of access: 28.04.2025).
6. Ivshyna, L. (2008), «About the Homeland of ‘Giraffes’: The Complicated ‘Recovery’ of Ukrainian Journalism», *Den*, cherv.
7. Lyzanchuk, V. (2003), *Not to Deceive with Words*, Lviv, Vyd.-vyrobn. pidpriemstvo «Misioner», 560 p.
8. Lerner, K. (2015), M. «Gonzo Text: Disentangling Meaning in Hunter S. Thompson's Journalism». *American Journalism*, Vol. 32, no. 2, P. 241–243. URL: <https://doi.org/10.1080/08821127.2015.1036695> (date of access: 13.01.2025).
9. Morozyuk, O. (2024), «On Profanity as a Katsap «Cultural Belch», *Ukrainska literaturna hazeta*, Ch. 11, lyst.
10. Mudra, I., Kitsa, M. (2024), «The Role of Social Media in Building a TV Host's Brand: Effective Tools and Methods», *Potiatynyk B.V., Lozynskyi A.M. (Red.), Zhurnalistyka i media v umovakh suspilnykh trasformatsii: monohrafiia*, Lviv: LNU imeni Ivana Franka, pp. 106–145.
11. Palamarchuk, G. (2025), «This is all just f*cking awesome...», *Slovo Prosvity*, 20–26 berez.
12. Yatsymirska, M. (2022), “Modern Medis Text: Political Narratives, Meanings and Senses, Emotional Markers”, *Visnyk Lvivskoho universytetu. Serii Zhurnalistyka*, Vyp. 51, pp. 216–224.
13. Zyrek-Horodyska, E. (2017), «Od amerykańskiego snu Thompsona po ukraiński Mordor Szczerka. Estetyzacja świata w duchu gonzo», *Konteksty Kultury*, Vol. 14, no. 2. URL: <https://doi.org/10.4467/23531991kk.17.014.7538> (date of access: 13.01.2025).

GONZO JOURNALISM IN STUDENTS' ASSESSMENTS

Roksoliana Bilous

Ivan Franko National University of Lviv

Henerala Chuprynky str., 49, 79044, Lviv, Ukraine

e-mail: roksabilous@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4666-0931>

The article explores the genesis of Gonzo journalism and outlines the social and political prerequisites for its emergence in the United States. The social and civic significance of Gonzo journalism within Ukraine's informational space is emphasised. It is noted that the transformation of Hunter S. Thompson's vulgar style (the creator of Gonzo) has a positive impact on the free expression of the author's subjective evaluative opinions about facts, events, and phenomena.

The article presents research findings on the features of verbal and visual communication between Gonzo authors and their audiences, as well as on the thematic and content-based dependence of journalistic works on social and political processes, professionalism, and the national consciousness of journalists. To that end, a survey was conducted among second-, third-, and fourth-year journalism students at seven universities in Ukraine via the Google Forms platform.

Out of 180 respondents, 24 stated they had never heard the term 'Gonzo journalism'. Among the 156 respondents familiar with the term, 112 identified its features. A total of 119 respondents indicated that Gonzo journalism emerged in the U.S.A. in the 1960s–1970s, and 104 correctly identified Hunter S. Thompson as its founder. 111 students affirmed that the Gonzo style is evident in the work of Yanina Sokolova, Bohdan Kutieпов, Tetiana Trofymenko, Yevhen Buderatskyi, Iryna Lopatina, Oleksandr Kovalchuk, Michael Shchur (Roman Vintoniv), and Ostap Drozdov. According to 108 respondents, Gonzo elements are also present in the works of Serhii Zhadan, Yurii Izdryk, Yurii Vynnychuk, Yurii Andrukhovych, Oksana Zabuzhko, and Les Podervianskyi. Only 19 out of 180 respondents expressed strong negative attitudes toward obscene language.

The article also presents the evaluative opinions of 18 fourth-year journalism students on the communicative and representational intentions of authors and the intentional needs of audiences, the thematic and content nature, and the perception features of Yanina Sokolova's Gonzo journalism. The analysis includes an assessment of her civic worldview, moral and ethical professionalism, relevance and truthfulness of the information, Gonzo style, and the impact of her materials on the psychological, moral, and ideological state of recipients, their knowledge, national dignity, patriotism, and ability to address key social and political issues.

Keywords: journalism, Gonzo journalism, information space, students, Gonzo materials, communicative intentions, survey, linguistic and stylistic devices.

Отримано редакцією видання / Received: 11.12.2025

Прорецензовано / Revised: 12.12.2025

Схвалено до друку / Accepted: 22.12.2025

Опубліковано на сайті видання / Published on the publication's website: 28.01.2026